

PRAHA OTEVŘE PRVNÍ ROZSÁHLOU VÝSTAVU RUMUNSKÉ UMĚLECKÉ SCÉNY: VŠECH STO PADESÁT DĚL POCHÁZÍ ZE SBÍRKY VÝZNAMNÉHO FILANTROPA OVIDIA ŞANDORA

PRAHA (5/6 2023) — V pátek 9. června 2023 zahájí Kunsthalle Praha druhou výstavu z cyklu *Cesty sběratelství*. Její název *LOST IN THE MOMENT THAT FOLLOWS* (*Ztraceni v nadcházejícím okamžiku*) vychází z citátu zakladatele surrealismu André Bretona a reflektuje vztah mezi minulostí, současností a budoucností. Výstava v Kunsthalle Praha bude vůbec první rozsáhlou prezentací rumunské umělecké scény v České republice – od moderny až po současnost. Všechna vystavená díla pocházejí z rozmanité sbírky rumunského sběratele a filantropa Ovidia Şandora, zakladatele bienále současného umění Art Encounters v Temešváru a držitele francouzského titulu Rytíř řádu umění a literatury. Významná část jeho sbírky bude v Kunsthalle Praha k vidění do pondělí 11. září 2023.

Tisková zpráva k výstavě:

LOST IN THE MOMENT THAT FOLLOWS.

Cesty sběratelství: Sbíрка Ovidia Şandora

9/6 2023—11/9 2023

Kunsthalle Praha (Galerie 3)

Kurátor: Tevž Logar

Koncepce výstavního cyklu: Christelle Havranek

- Sbíрка Ovidia Şandora se zaměřuje na rumunské umění a sleduje zejména ty umělecké přístupy, hnutí a myšlenky, které nabízejí podnětné pohledy na naše společné moderní dějiny. Na výstavě figuruje téměř 150 děl od 79 umělkyně a umělců, které kurátor výstavy Tevž Logar uspořádal do pěti kapitol reflektujících témata současného umění: identitu, přírodu, prostor, tělo a paměť. Výstava

**Kunsthalle
Praha**

představí různé typy uměleckých médií, od malby a kresby přes instalaci a sochu až po fotografii a video.

- **Şandorova sbírka má poměrně široký historický záběr, od počátků 20. století až po současnost. Meziválečnou avantgardu na výstavě zastupují zejména díla Constantina Brâncuşiho, Victora Braunera či Brassaië, poválečnou avantgardu reprezentují mj. díla André Cadereho a Any Lupaş, ze současného, porevolučního umění to jsou pak např. díla od Mirceu Cantora, Cipriana Mureşana nebo Ioany Nemeş. Výrazná jména rumunské umělecké scény doplňují osobnosti mezinárodního umění, mj. Jean David, Marcel Duchamp či Max Ernst.**
- **Název výstavy přímo vychází z citátu známého francouzského literáta André Bretona, zakladatele a hlavního teoretika surrealismu – uměleckého směru, který je ve sbírce Ovidia Şandora silně zastoupen. Kurátor Tevž Logar k názvu výstavy prozrazuje: *„Původní Bretonův citát pojednává o čase, o vztahu mezi minulostí, přítomností a budoucností. Velmi úzce souvisí i s výstavou části sbírky Ovidia Şandora, zejména v tom smyslu, že nejde pouze o retrospektivu, ale také o dialog se současností.“***
- **Původní Bretonův citát zní: *„Důležité je, že člověk je ztracen v čase, v okamžiku, který ho bezprostředně předchází – což jen svědčí o tom, že je ztracen v okamžiku, který následuje.“***
- **Výstava je pokračováním výstavního cyklu s názvem *Cesty sběratelství*, který se veřejnosti v Kunsthalle Praha poprvé představil výstavou *Půlnoc umění. Sběrka Karla Babička (1/7–30/9 2022)*. Hlavní kurátorka a autorka koncepce cyklu Christelle Havranek k tomu dodává: *„Tímto výstavním cyklem představujeme činnost sběratelek a sběratelů, která, ač často opomíjená, je nedílnou součástí uměleckého ekosystému. Zejména v České republice, kde byly umělecké sbírky po dlouhá léta přístupné veřejnosti pouze díky státním institucím, zůstává role soukromých sběratelek a sběratelů zahalena jakýmsi tajemstvím. Kdo sbírá co a proč? Jaký je vztah mezi uměním a sběratelstvím? A sbírají i sami umělci? Na všechny tyto i mnohé další otázky se náš cyklus pokouší najít odpovědi.“***
- **Obrazově bohatý katalog k výstavě obsahuje Logarův kurátorský text, rozhovor, který vedl přímo se sběratelem Ovidiem Şandorem, a esej významného historika umění Bernarda Blistèna, ředitele pařížského Centre Pompidou v letech 2013–2021.**

- **Výstavu v Kunsthalle Praha tradičně doplní bohatý program. Jedním z vrcholů bude již v pátek 9. června od 17.00 diskuze s názvem *Sbírka jako dialog*. O fenoménu sběratelství společně pohovoří sběratel Ovidiu Şandor a současní rumunští umělci Ciprian Mureşan a Alex Mirutziu. Moderátorem diskuze bude kurátor výstavy Tevž Logar.**

Kdo je Ovidiu Şandor?

Zakladatelem a současným předsedou nadace **Art Encounters Foundation**, který stojí za vznikem bienále současného umění v západorumunském Temešváru. Je rovněž sběratelem umění, aktivním činitelem v oblasti kultury a vzdělávání a dle svých slov i aktivním občanem. Je mj. členem rady nevládní organizace Fundația Conservarea Carpathia, nadace na ochranu Karpat, která bojuje za zachování pralesů v rumunských Fagarašských horách a usiluje zde o vybudování největšího přírodního parku v Evropě.

„Pro mou uměleckou sbírku je klíčová nejen nedávná historie, současné dění, ale i dějiny 20. století. Obzvláště z pohledu východoevropského státu, kde byla lidem ve školách prezentována velmi okleštěná verze dějin, je právě umění jedním ze způsobů, jak můžeme znovuobjevit dějiny vlastní země i svou širší kulturní identitu,“ upozorňuje Şandor na jeden z důležitých aspektů budování své umělecké kolekce.

Dle kurátora výstavy **Tevže Logara** je v regionálním kontextu jihovýchodní Evropy právě Şandorova sbírka vzorovým příkladem toho, kdy má působení konkrétního sběratele pozitivní vliv na zlepšení podmínek pro celý místní umělecký ekosystém. Nejde přitom „pouze“ o nakupování děl rumunských umělkyně a umělců, ale rovněž o dlouhodobý program zmiňované Şandorovy nadace Art Encounters Foundation, jež funguje jako otevřená platforma pro současné umění propojující Temešvár s dalšími prostory mezinárodního umění.

„Jakmile lidé uslyší slovo sběratelství, hned si představí, že je k němu třeba spousta peněz. Člověk ale potřebuje spíš hodně času. Nikoho ani nenapadne, kolik času sběratelství zabere. Podle mě je tedy právě čas velice důležitou součástí sběratelství,“ říká Şandor, který sám začínal jako sběratel vzácných rumunských map. V prosinci 2022 ho francouzská vláda jmenovala Rytířem řádu umění a literatury (v orig. Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres) za významný přínos kultuře.

Sbírka jako živý organismus

Jak je **sbírka Ovidia Şandora** sestavena a co nového přináší? Podle kurátora Tevže Logara se sbírka opírá o trojici historických pilířů, které spolu vzájemně polemizují. První pilíř představuje **historická avantgarda**, kterou dále rozvíjejí díla poválečné **rumunské neoavantgardy** (tj. poválečného umění do konce 80. let). Třetím pilířem je pak umění, které začalo vznikat po **rumunské revoluci** v prosinci roku 1989. Ta se svým průběhem a počtem obětí řadí k nejnásilněj-

ším protikomunistickým převratům konce 80. let 20. století ve střední a východní Evropě.

„Třetí pilíř je v určitém smyslu ze všech nejzásadnější, protože právě tehdy sbírka zahájila přímou podporu generaci porevolučních umělců. Tito umělci byli v průběhu svého osobního a profesního rozvoje svědky úplné přeměny společenského a politického klimatu, což se přímo promítlo do jejich vlastního uměleckého postavení,“ píše Tevž Logar ve výstavním katalogu.

Návštěvnictvo by podle něj nemělo o prezentované sbírce přemýšlet jako o pohřebišti předmětů, ale spíše jako o živoucím organismu, který vstupuje do dialogu jak s galerijním prostředím Kunsthalle Praha, tak s různými souvislostmi, v nichž se sbírka nachází.

I z toho důvodu kurátor oslovil tři současné rumunské umělce, aby stávající sbírku doplnili o nové podněty a souvislosti, reagující na konkrétní prostory Kunsthalle Praha i na kontext pražské výstavy. Díky této iniciativě tak vznikla např. nová kresba *Mír* od **Dana Perjovschio**, jehož místní publikum může znát jako autora ilustrací v Národní technické knihovně. Publikum dále uvidí sochu se zabudovanou kamerou obscurou s názvem *Ozvěny* od **Cipriana Mureșana** anebo performance *Intervence je dostatečným důkazem. Konečně.*, jejímž autorem je **Alex Mirutziu**.

„Pozváním těchto umělců se sbírka redefinuje jako živoucí organismus. Tento krok zároveň odhaluje podobnost koncepčních a formálních zájmů současných autorů s jejich předchůdci a podtrhl význam nových akvizic uměleckých děl,“ vysvětluje Tevž Logar svůj kurátorský záměr.

Význam výstavy *Ztraceni v nadcházejícím okamžiku* nelze podle jejího kurátora omezit pouze na hodnotu sbírky – je totiž třeba definovat ho také jako *„průsečík vizuální umělecké tvorby a poetiky, která více než sto let vytváří prostor pro kritické úvahy o společnosti a našem každodenním životě.“*

Ztrácet se ve sbírce Ovidia Șandora můžete až do pondělí 11. září 2023. Letošní výstavní program Kunsthalle Praha pak začne vrcholit v říjnu, kdy galerii rozvibruje imerzivní audiovizuální projekt uměleckého kolektivu Lunchmeat, zatímco ve spodních dvou patrech se začne připravovat velká výstava světově proslulého uměleckého tandemu Elmgreen & Dragset. Bližší informace najdete už nyní na <https://www.kunsthallepraha.org/>.

Vystavující umělci a umělkyně: Dragoș Alexandrescu, George Apostu, Hans Arp, Aurel Baranga, Ion Bârlădeanu, Ioana Bătrânu, Marius Bercea, Horia Bernea, Ștefan Bertalan, Brassai, Constantin Brâncuși, Geta Brătescu, Victor Brauner, Michele Bressan, André Breton, Filip Brunea-Fox, André Cadere, Ion Călugăru, Mircea Cantor, Andrei Chintilă, Victor Ciato, Radu Comșa, Lena Constante-Brauner, Roman Cotoșman, Sandu Darie, Jean David, Marcel Duchamp, Max Ernst, Harun Farocki, Constantin Flondor, Adrian Ghenie, Bogdan Gîrbovan, Ion Grigorescu, Octav Grigorescu, Jacques Hérold, Marcel Iancu, Pavel Ilie, Jean Isidore Isou, Vasilij Kandinskij, Matei Lăzărescu, Gherasim Luca, Ana Lupaș, Pierre Mabile, Victor Man, Henri Matisse, Max Hermann Maxy, Hortensia Mi Kafchin, Joan Miró, Alex Mirutziu, Florin Mitroi, Ciprian Mureșan, Vlad Nancă, Gellu Naum, Paul Neagu, Ioana Nemeș, Constantin Nisipeanu, Mihai Olos, Miklós Onucsán, Sașa Pană, Andrei Pandele, Christian Paraschiv, Paul Păun, Jules Perahim, Dan Perjovschi, Pusha Petrov, Mihai Plătică, Lea Rasovszky, Robert Rius, Eugen Roșca, Șerban Savu, Decebal Scriba, Arthur Segal, Hedda Sterne, Yves Tanguy, Doru Tulcan, Tristan Tzara, Andrei Ujică, Andra Ursuța, Ilarie Voronca.

Umělci přizvaní k tvorbě nových děl pro výstavu: Alex Mirutziu, Ciprian Mureșan, Dan Perjovschi.

TEVŽ LOGAR

Nezávislý kurátor, redaktor a autor spolupracující s nejrůznějšími galeriemi, institucemi, sbírkami a nakladatelstvími. Organizoval a spoluroganoizoval řadu skupinových i samostatných výstav, na nichž pracoval s významnými institucemi, např. s Benátským bienále (pavilony Slovinska, Severní Makedonie a Kosova), lodžským Muzeum Sztuki, turínskou Fondazione Sandretto Re Rebaudengo, lublaňským Biennale of Graphic Arts, rijeckým Muzeem moderního a současného umění [mmsu Rijeka], newyorskou James Gallery, dundeeskou Cooper Gallery, Americkou univerzitou v Bejrútu, ženevským Centre d'Art Contemporain Genève, vídeňskou Kontakt Collection a mnoha dalšími. V roce 2023 byl jmenován předsedou umělecké rady bankovní skupiny NLB. Mezi lety 2009 a 2014 působil jako umělecký ředitel lublaňské galerie Škuc. Je spoluzakladatelem Ulay Foundation registrované v Amsterdamu, v níž dodnes zasedá jako člen dozorčí rady. Žije v chorvatském městě Rijeka.

OVIDIU ȘANDOR

Předseda Art Encounters Foundation, iniciátor Art Encounters Biennial, bienále současného umění v Temešváru, sběratel umění a angažovaný občan, který si získal uznání také jako developer. Roku 1995 promoval na Polytechnické univerzitě v Temešváru a v roce 2010 dosáhl doktorátu v oboru počítačových věd na Královském technologickém institutu ve Stockholmu. Coby podnikatel na sebe upozornil přípravou realitního projektu City Business Centre v Temešváru. Za tento počin si vysloužil mezinárodní uznání, celou řadu nominací a cen za architekturu a energetickou úspornost. Șandor se uplatnil také jako rumunský komisař kulturní akce europalia, která se konala roku 2019 v několika belgických městech. Od roku 2013 působí ve východoevropském akvizičním výboru galerie Tate Modern a o něco kratší dobu v podobné komisi v Centre Pompidou. Vedle své účasti na kulturním dění se aktivně podílí na vzdělávání. Založil nadaci, která v Temešváru zbudovala a vede Britskou mezinárodní školu, kde studuje na 500 žáků. Je také členem rady nevládní organizace Fundația Conservation Carpathia, nadace na ochranu Karpat, která bojuje za zachování pralesů v rumunských Fagarašských horách a usiluje zde o vybudování největšího přírodního parku v Evropě. V prosinci 2022 byl francouzskou vládou jmenován držitelem Řádu umění a literatury za svůj kulturní přínos.

KUNSTHALLE PRAHA

Nové místo pro umění v centru Prahy. Jako nestátní a neziskovou platformu k propojování české a zahraniční umělecké scény ji založila nadace **The Pudil Family Foundation** manželů Petra a Pavlína Pudil. Kunsthalle Praha vznikla konverzí historické Zengerovy transformační stanice z třicátých let 20. století, v současnosti vytváří moderní galerijní prostředí pro krátkodobé umělecké výstavy, inovativní vzdělávací programy a kulturní eventy. Hlavní misí Kunsthalle je přispět k hlubšímu porozumění českému a mezinárodnímu umění 20. a 21. století. Disponuje vlastní uměleckou sbírkou, která se zaměřuje na moderní, poválečné a současné umění. Na výstavní projekty i sbírku navazuje výzkumem, ediční činností a podporou zahraničních rezidencí pro umělkyně, umělce a kurátorky nebo kurátory. Kunsthalle Praha se veřejnosti oficiálně otevřela 22. února 2022 a od té doby ji navštívilo již více než 120 000 příchozích. Mezi nedávné výstavy patří rozsáhlá multimediální výstava **Kinetismus: 100 let elektřiny v umění** (22/2–29/8 2022) kurátora Petera Weibela a dosud největší výstava německého výtvarníka **Gregora Hildebrandta A Blink of an Eye and the Years are Behind Us** (29/9 2022–13/2 2023), kterou uspořádala hlavní kurátorka instituce Christelle Havranek. Na ploše 5 687 m² nabízí tři rozsáhlé galerijní prostory, design shop, bistro i kavárnu s historickou terasou s výhledem na Petřín a Pražský hrad.

Kunsthalle Praha v roce 2022 získala hlavní cenu Grand Prix Architektů – Národní cenu za architekturu pro rok 2022. Autory konverze budovy jsou Jan Schindler, Ludvík Seko a Zuzana Drahotová z ateliéru SCHINDLER SEKO ARCHITEKTI.

KONTAKTY PRO MÉDIA:

- **Ondřej Čížek** / +420 605 921 770 / ocizek@kunsthallepraha.org
- **Zuzana Dusilová** / +420 721 034 543 / zdusilova@kunsthallepraha.org